Landbouwverkeer

OPVALLEND BETER

AFSLAAN

GEZIEN WORDEN

UITSTEKENDE DELEN

OVERSTEKEN EN DE WEG OPRIJDEN

GOED ZICHT

EEN SCHONE WEG

Landbouwverkeer Opvallend Beter (LOB)

De aanleiding voor het project Landbouwverkeer Opvallend Beter was een Zeeuws landbouwverkeersongeval waarbij eind 1993 een jongeman als fietser om het leven kwam. Op verzoek van de nabestaanden heeft 3VO het initiatief genomen tot dit landelijke project. Een project waarbij er door verschillende projectgroepen aandacht wordt geschonken aan de mens, het voertuig, de weg en de wet-en regelgeving in relatie met landbouwverkeer.
Doel is om het aantal ongevallen met landbouwverkeer te verminderen en daar waar ongevallen toch plaatsvinden de ernst te doen afnemen. Samen werken aan veiliger landbouwverkeer. Ook uw inzet kan daarbij niet worden gemist. Wij rekenen op u.

Namens de projectgroep Voorlichting en Educatie LOB,
Bas Vroonland, projectleider landbouwverkeer 3VO

Voorwoord

LTO-Nederland stimuleert en steunt een beleid dat erop gericht is de agrarische sector verder te professionaliseren.
Als ondernemer wilt u de kwaliteit van uw producten verbeteren en op hoog niveau houden. Tevens wilt u ervoor zorgen dat consumenten kunnen beschikken over een veilig product. De ontwikkelingen op deze terreinen gaan verder en zijn van groot belang om het vertrouwen bij consumenten te behouden en te verbeteren.
In de agrarische bedrijfsvoering speelt veiligheid een steeds belangrijker rol. De veiligheid gaat daarbij verder dan de grenzen van uw bedrijf. Met uw machinepark maakt u ongetwijfeld ook gebruik van de openbare weg. Machines en trekkers zijn de afgelopen jaren steeds groter, zwaarder, breder en langer geworden om zo effectief mogelijk het werk op het bedrijf te kunnen doen. De landbouwverkeersongevallen die plaatsvinden zijn mede door het grote verschil in massa ernstig. Dat maakt het extra noodzakelijk om aandacht aan de veiligheid van landbouwverkeer te besteden.

LTO-Nederland beveelt deze brochure die in het kader van Landbouwverkeer Opvallend Beter is verschenen daarom ten zeerste aan. Het accent wordt in deze brochure gelegd op de wijze waarop uzelf ongevallen kunt voorkomen. Daarnaast wordt er aandacht besteed aan de wet- en regelgeving die voor deelname aan het verkeer van toepassing is.

Ook andere weggebruikers worden in het kader van Landbouwverkeer Opvallend Beter rond de oogst van 2002 benaderd. LTO-Nederland hoopt dan ook dat door gezamenlijke inspanning de weg naar minder slachtoffers en meer veiligheid wordt ingeslagen.

Gerard Doornbos
Voorzitter LTO-Nederland.

In deze brochure vindt u informatie over:

Afslaan	*4*
Gezien worden	*6*
Uitstekende delen	*10*
Oversteken en de weg oprijden	*14*
Goed zicht	*16*
Een schone weg	*18*
Inrichtingseisen	*20*
Ontheffingen	*22*

colofon

Colofon

Deze brochure is tot stand gekomen in het kader van het landelijke project Landbouwverkeer Opvallend Beter, LOB door samenwerking van de hieronderstaande partners:

Fotografie: Wies Steenaard, Regiopolitie Zeeland

Vormgeving: Wim Gilbers Art Direction, Hulst i.s.m. Newton Homans, 's-Gravenpolder

Met speciaal woord van dank aan Marien Simonse van de regiopolitie Zeeland en Hubèr Rentmeester van ZLM Verzekeringen voor de grote bijdrage die zij aan deze brochure hebben geleverd.

Augustus 2002.

AFSLAAN

Links afslaan is een van de meest voorkomende ongevalsoorzaken in het landbouwverkeer.

Geef tijdig en duidelijk richting aan

Als u linksaf wilt, is dat meestal op plaatsen waar andere weggebruikers dat niet verwachten. Dus niet op die overzichtelijke kruising met verkeerslichten, maar wel op een smalle inrit naar het erf of een perceel.

Het achteropkomende verkeer heeft meestal een veel hogere snelheid dan uw trekker en dat vergt een lange remafstand. 'Knipperen op het nippertje' betekent dat een achteropkomende auto hard zal moeten remmen of nog op het laatste moment probeert te passeren. Geef dus tijdig richting aan en ga, indien mogelijk, ruim van te voren tegen de as van de weg rijden en rem rustig. Zorg er vooral voor dat men de richtingaanwijzer en de remlichten van de trekker goed kan zien. Controleer daarom regelmatig de werking ervan en houd ze vrij van modder en roest. Zorg ook dat er geen hooi, stro, loof of andere obstakels vóór bungelen. En dit alles geldt ook voor de lichten van een aangekoppeld werktuig of een aanhangwagen. Verzeker u ervan dat die lichten mééwerken. Breng zonodig een speciale verlichtingsbalk aan.

Is er een afzonderlijk fietspad aan de linkerkant, wees dan dubbel voorzichtig. Als u op het laatste moment moet stoppen om bijvoorbeeld een brommer doorgang te verlenen, dan blokkeert u met de trekker de helft van de weg. En als er achter de trekker nog een werktuig of wagen hangt, dan is de andere weghelft ook versperd.
Sla alleen linksaf als u zeker weet dat er tijd genoeg voor is!

Tegenliggers gaan vóór

Bij het links afslaan heeft het tegemoetkomende verkeer voorrang. Dus ook bromfietsers, fietsers en zelfs voetgangers. Geef ze de ruimte. Bedenk ook dat tegemoetkomende auto's veel sneller bij u zijn dan u denkt.
Ook bij het rechts afslaan dient u rechtdoorgaand verkeer voorrang te verlenen. Wees daarom extra alert op fietsers en bromfietsers die zich naast u op de weg of het fietspad bevinden.

Goed zicht

Een goed overzicht over de weg achter u is zeker zo belangrijk als uw uitzicht naar voren. Zorg er dus altijd voor dat uw spiegels schoon zijn en ver genoeg uitsteken om langs het aangekoppelde werktuig of de lading te kunnen kijken. En gebruik ze!

Rijd altijd met 'een half oog' op de spiegels gericht

SPIEGELS

Motorrijtuigen met beperkte snelheid en landbouwtrekkers moeten zijn voorzien van een linkerbuitenspiegel.
De spiegels moeten deugdelijk zijn bevestigd en het spiegelglas mag geen verschijnselen van breuk vertonen en mag niet in ernstige mate zijn verweerd.
In sommige gevallen is bij motorrijtuigen met beperkte snelheid en landbouwtrekkers een rechterbuitenspiegel vereist. Als het gezichtsveld beperkt wordt door lading aan de achterzijde of een door het voertuig voortbewogen aanhangwagen, met inbegrip van de lading, moet het voertuig niet alleen een linker- maar ook een rechterbuitenspiegel hebben.

Hoe denkt de rechter erover?

Het is wellicht interessant om te weten hoe een rechter oordeelt als er een ongeluk gebeurd is als de spiegels niet goed functioneren of zelfs ontbreken.

Een trekker met aanhangwagen slaat linksaf, terwijl hij wordt ingehaald door een veel te hard rijdende auto. De bestuurder van de trekker had onvoldoende zicht naar achter omdat de aanhangwagen te breed was en/of de spiegels slecht waren afgesteld. De rechtbank vond dit zo zwaar wegen dat de bestuurder van de trekker voor 75 procent aansprakelijk werd geacht voor de schade. De rechter overwoog daarbij dat de aanrijding voorkomen had kunnen worden als de bestuurder gebruik had kunnen maken van zijn spiegels. U ziet dat er zwaar aan wordt getild.
De schade bedroeg ca. € 25.000,–.

GEZIEN WORDEN

Licht is van levensbelang

Omdat u zich met een landbouwvoertuig langzamer over de weg voortbeweegt dan het overige verkeer, moet men u vooral goed kunnen zien. Zeker in het najaar en in de winter, als het vroeg donker is, is goede verlichting een eerste vereiste.
Bij deelname aan het verkeer moet u wel de witte werklichten uitzetten.

Zorg voor goed licht

Dat wil zeggen, controleer regelmatig of alle lichtpunten werken én of ze zichtbaar zijn. Maak bemodderde lichten schoon voordat u op pad gaat. Vervang geroeste reflectoren tijdig. En let op of uw lading het zicht op uw lichten niet belemmert. Heeft het aangekoppelde werktuig onvoldoende - of zelfs helemaal geen - licht, bevestig dan een aparte verlichtingsbalk aan de achterzijde. En controleer de werking daarvan!

'Zien en gezien worden'. Als u zorgt dat u voldoende opvalt, dan is 'de ander' beter op zijn hoede. Zorg dat u goed zichtbaar parkeert.

Goed licht is verplicht

Goede verlichting is niet alleen bij duisternis van belang. Juist als het schemert, bij mist of zware regenval is goed licht onmisbaar.

Het kost bijna niets om, al is het overdag, met licht op te rijden. En u kunt er veel ellende mee voorkomen. Zorg er daarom voor, dat uw verlichting piekfijn in orde is. Dus: koplampen goed afgesteld en schoon, achterlichten helder en compleet. Vervang kapotte gloeilampen onmiddellijk en blijf niet rondrijden met defecte - of zelfs geheel verdwenen- rode lichtkapjes. Niets is zo verwarrend en gevaarlijk als een voertuig met een wit achterlicht! Let ook op reflectoren aan uitstekende delen.

Toepassing breedtemarkering bij uitstekende delen

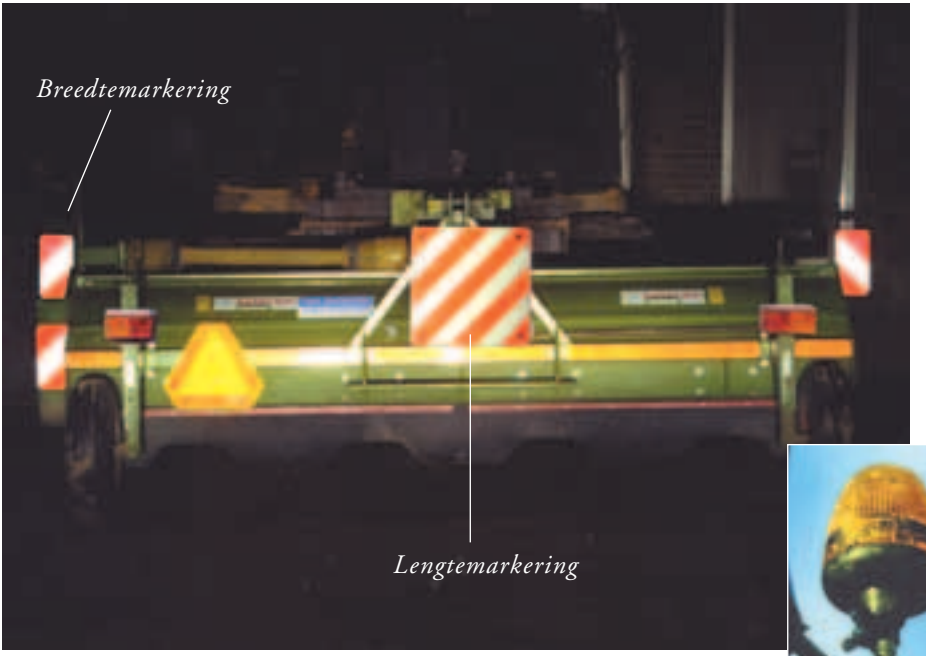

Hoe denkt de rechter erover?

Ook op het gebied van verlichting hebben de rechters al dikwijls een uitspraak gedaan. We constateren enerzijds dat de rechter in voorkomende gevallen best begrip heeft voor de specifieke situatie van de boer. Anderzijds verwacht de rechter wel dat diezelfde boer zich bewust is van de aparte risico's van het landbouwvoertuig in het verkeer. Het voeren van de juiste verlichting, aanwezigheid van reflectoren, een zwaailicht, het schoonmaken van (vooral) de achterlichten, het markeren van uitstekende delen zijn voorbeelden van maatregelen die geëist mogen worden.

Zo liet de rechter in een bepaalde zaak sterk meespelen dat de boer de aanhangwagens niet van zijreflectoren had voorzien. Dit was van belang omdat de zwaar beladen combinatie veel tijd nodig had om van een uitrit de provinciale weg op te draaien. Reflectoren hadden het verkeer wat op die weg naderde kunnen waarschuwen.

In een andere zaak oordeelde de rechter dat de trekkerbestuurder erop bedacht had moeten zijn dat de dicht bij elkaar staande koplampen van zijn trekker de aandacht van de tegenliggers zouden afleiden van de veel bredere aangekoppelde machine. Anderzijds verweet de rechter een automobilist dat hij met onverminderde snelheid doorreed toen hij een trekker met zwaailicht naderde.

VERLICHTING, LICHTSIGNALEN EN RETRO-REFLECTERENDE VOORZIENINGEN

Veel schadegevallen - soms met ernstig letsel - zijn te wijten aan slechte verlichting en onvoldoende gebruik van retro-reflecterende voorzieningen. Vooral de retro-reflectoren worden nog onvoldoende op de motorrijtuigen en aanhangwagens aangebracht, terwijl deze met name in het donker het overige verkeer tijdig kunnen waarschuwen.

Motorrijtuigen met beperkte snelheid en landbouwtrekkers moeten zijn voorzien van:

a. twee dimlichten en indien het voertuig aan de voorzijde wordt voorzien van werktuigen die de dimlichten afschermen, twee extra dimlichten;
b. twee stadslichten en indien het voertuig aan de voorzijde wordt voorzien van werktuigen die de stadslichten afschermen, twee extra stadslichten;
c. twee richtingaanwijzers aan de voorzijde en twee richtingaanwijzers aan de achterzijde van het voertuig, alsmede waarschuwingsknipperlichten;
d. een zijrichtingaanwijzer aan elke zijkant van het voertuig, indien het voertuig langer is dan 6,00 m (dit geldt niet voor landbouwtrekkers);
e. twee achterlichten;
f. twee remlichten;
g. twee of vier niet-driehoekige rode retro-reflectoren aan de achterzijde van het voertuig;
h. ambergele retro-reflectoren aan elke zijkant van het voertuig indien het voertuig langer is dan 6,00 m (dit geldt niet voor landbouwtrekkers);
i. een rode retro-reflector in de vorm van een afgeknotte driehoek;
j. zwaai- en knipperlicht als het voertuig breder is dan 2,60 m; dit licht moet bevestigd zijn bovenop het voertuig en het moet naar alle zijden zichtbaar zijn.

MIDDELBURG - De proef met reflecterende folie op landbouwmachines om de zichtbaarheid van de voertuigen te verbeteren, is een succes. De twee Zeeuwse loonbedrijven die er ervaring mee hebben opgedaan, voelen zich veiliger. Andere weggebruikers zien hen veel eerder, remmen op tijd af en nemen meer ruimte bij het passeren.

"Ik voel me echt veiliger en prettiger achter het stuur", beaamt loonwerker J. Booman uit Nieuwdorp. "Mensen worden eerder gewaarschuwd en daar reageren ze op. Ze hoeven nu niet meer zo schielijk in de ankers."
Zijn collega M. Beart uit Koewacht deelt het enthousiasme. "Zelfs als we vijftig meter verderop midden in het land staan, zien ze ons. En vooral bij het oversteken van een weg zien ze ons van opzij heel goed dankzij de gele folie. Ze zien beter hoe lang en hoe groot de machine werkelijk is."
Booman wijst ook op de breedte van de voertuigen. "Wij rijden soms met een trekker van anderhalve meter breed, maar met een machine erachter van drie meter breed. Vroeger zagen automobilisten alleen de kleine breedtelampjes aan de machine, maar nu zit aan de voorrijde witte folie, achterop rode en aan de zijkant gele. Automobilisten gaan vanzelfsprekend al aan de kant, niet op het laatste moment."

PZC 7/12/2001

De kwaliteit van borden wordt in grote mate bepaald door het retro-reflectie vermogen van de folie. Met goede kwaliteit valt u beter op. Kies daarvoor. De overige weggebruikers nemen u van grotere afstand waar. Ziet u het verschil?

Aanhangwagens moeten zijn voorzien van:

a. twee stadslichten indien het voertuig breder is dan 1,60 m;
b. twee richtingaanwijzers aan de achterzijde van het voertuig;
c. twee achterlichten;
d. twee remlichten;
e. twee driehoekige rode retro-reflectoren aan de achterzijde van het voertuig;
f. twee witte retro-reflectoren aan de voorzijde van het voertuig;
g. niet-driehoekige ambergele retro-reflectoren aan elke zijkant van het voertuig;
h. met ingang van 1 januari 2005, twee markeringslichten aan de voorzijde en twee aan de achterzijde van het voertuig, indien het voertuig breder is dan 2,10 m;
i. een rode retro-reflector in de vorm van een afgeknotte driehoek.

Ook wanneer voertuigen aan elkaar zijn gekoppeld of zijn beladen, moeten ze voorzien zijn van de wettelijk voorgeschreven verlichting. Zo is een zwaailicht verplicht als het voertuig breder is dan 2,60 m. Dim- en stadslichten (voorzijde) mogen enkel wit of geel licht stralen. Achterlichten mogen niet anders dan rood stralen. Richtingaanwijzers/waarschuwingslichten mogen niet anders dan ambergeel stralen. Remlichten mogen niet anders dan rood of ambergeel stralen.

Verlichting op aangekoppelde voertuigen/lading is eenvoudig te regelen door de montage van een losse uitschuifbare verlichtingsbalk.
Een goede balk kost rond de € 69,–; een bon wegens ondeugdelijke verlichting kost minimaal € 55,–.

UITSTEKENDE DELEN

Landbouwvoertuigen beschikken meestal óók over afwijkende afmetingen, zowel in de lengte als in de breedte. Vooral die breedte brengt extra problemen met zich mee. Als u zich met een zaaimachine, een frees of een soortgelijk werktuig op de weg begeeft, haalt u al gauw de dubbele breedte van een personenauto. Zeker op de vaak wat krap bemeten plattelandswegen vraagt zo'n ruim bemeten combinatie nogal wat aandacht van de bestuurder.

Minder ongevallen door op te vallen

Als u de weg opgaat met een breed werktuig achter de trekker, dan is het om te beginnen belangrijk dat die combinatie opvalt. Zorg ervoor dat het overige verkeer tijdig ziet dat daar 'iets bijzonders' rijdt. Dat kunt u doen door uw zwaailicht te gebruiken, maar ook door een speciaal markeringsbord. En bij duisternis of schemering natuurlijk door een goede verlichting; eventueel met behulp van een aparte verlichtingsbalk. Dus ons advies is: **Zorg dat u tijdig gezien wordt!**

Breedtemarkering

Lading

Het voertuigreglement verstaat onder lading: alle personen, dieren, goederen en lastdragers. Ook verstaan we onder lading van het voertuig los te nemen laad- en losinrichtingen (zonder gebruik van gereedschap) en voertuiguitrustingen. Tevens heeft een arrest van de Hoge Raad uitgewezen dat 'alles wat in de hefinrichting hangt' onder de definitie van lading valt.

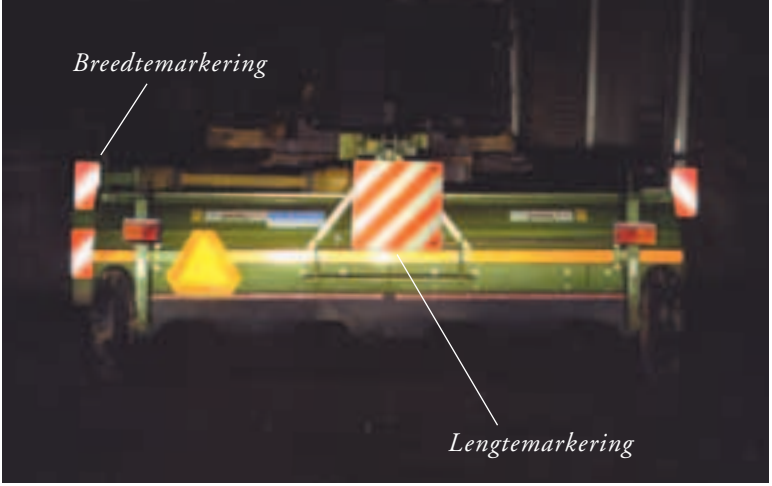

Lading die in de breedte uitsteekt voorzien van een breedtemarkering.
Deze breedtemarkering bestaat uit een bord van tenminste **0,42m x 0,42m danwel 0,28m x 0,56m of 0,14m x 0,80m** dat is voorzien van parallel lopende diagonale strepen van afwisselend wit en fluorescerend of retroreflecterend rood. De borden moeten zodanig worden aangebracht dat zij tezamen zoveel mogelijk de grootste breedte aangeven. Lading die in de lengte uitsteekt moet met een bord van tenminste **0,42m x 0,42m** worden gemarkeerd.

Neem de ruimte

Omdat een breed werktuig achter de trekker zowel naar links als naar rechts uitsteekt, zult u -letterlijk- voor de gulden middenweg moeten kiezen. Natuurlijk houdt u zoveel mogelijk rechts, maar blijf wel attent op obstakels. Bomen, paaltjes e.d. waar u normaal gemakkelijk langs kunt, moet u bewust ontwijken. Denk vooral ook aan fietsers die u passeert. Moet u ver naar rechts, bijvoorbeeld vanwege een tegenligger, kijk dan goed of er voldoende ruimte aan die rechterkant is. Zo niet, stop dan even waar het nog kan. En bedenk dan maar: liever drie minuten later thuis, dan een fietser in het ziekenhuis!

Scherp uitstekende delen

Landbouwvoertuigen mogen geen scherpe delen hebben die een gevaar voor lichamelijk letsel voor andere weggebruikers kunnen opleveren. Op-/inklapbare delen tijdens rit op openbare weg altijd inklappen en vergrendelen. Uitstekende delen die in geval van een botsing het gevaar voor lichamelijk letsel voor andere weggebruikers aanzienlijk kunnen

vergroten, moeten zijn afgeschermd. Deze eisen gelden niet voor voertuigdelen die zich minstens 2.00m boven het wegdek bevinden. Aan de buitenzijde van de voertuigen mogen geen delen zodanig zijn bevestigd, beschadigd, versleten of door corrosie aangetast, dat er gevaar is voor losraken. Landbouwvoertuigen moeten dus goed worden onderhouden.

Hoe denkt de rechter erover?

Uit de vele uitspraken op dit gebied valt af te leiden dat de rechter er zwaar aan tilt wanneer de lading, en dan met name de uitstekende delen, niet aan de eisen voldoet.

Zo vond de rechtbank de trekkerbestuurder volledig aansprakelijk voor een schade die ontstond door een botsing met een bromfietser, terwijl achter de trekker een werktuig werd vervoerd waarvan de zijkanten uit gelaste puntvormige ijzeren staven bestonden. Extra belastend vond de rechter het feit dat het werktuig geen aparte verlichting voerde of anderszins bebakend was, terwijl ook geen zwaailicht werd gevoerd (het ongeval vond plaats bij duisternis). In een soortgelijke zaak die overdag plaatsvond en waarbij de bromfietser midden op de weg reed, vond de rechter de trekkerbestuurder voor 75 procent aansprakelijk. De schade bedroeg € 180.000,-.

Oversteken

Hebt u er weleens bij stilgestaan hoe vaak u met uw trekkercombinatie een drukke weg oversteekt? Naast links afslaan behoort ook oversteken tot de situaties waarbij veel ongevallen gebeuren. Dat is heel verklaarbaar. Samen met de aanhanger - en soms zelfs twee aanhangers - is uw combinatie al gauw een stuk langer dan de weg breed is. Bovendien behoort u tot de langzame verkeersdeelnemers, zeker als de aanhangwagens ook nog eens zwaar beladen zijn.

Voldoende afstand

De belangrijkste regel bij het oversteken is dan ook: Rijd pas de weg op als deze over voldoende afstand vrij is. Bedenk steeds dat auto's veel sneller bij u zijn dan u denkt, terwijl u zelf veel meer tijd nodig hebt dan u op het eerste gezicht misschien verwacht. Twijfelt u of u het haalt, neem dan geen risico. Beter onnodig gewacht dan onzeker opgetrokken!

Denk aan de lengte van uw combinatie!

Bij het oversteken let u natuurlijk goed op. Komt er geen verkeer van links, dan hebt u misschien de neiging om alvast op te rijden naar het midden van

de kruising. Maar als u daar moet wachten op verkeer van rechts, dan sluit uw combinatie wel de andere weghelft af. Bij een lange, rechte weg is dat misschien nog acceptabel, maar met een bocht in de buurt allerminst. Om nog maar te zwijgen over het gevaar van deze stilstand bij duisternis, schemering of slecht weer. Een andere vuistregel bij het oversteken luidt dan ook: Houd rekening met de totale lengte en breedte van uw combinatie en steek in een keer over.

Goed zicht

Glashelder is wel zo veilig

Niet zelden zijn voor- en zijruiten, na de werkzaamheden op het land, bevuild met modder, gehakselde maïs of drijfmest. Dat geldt ook voor de spiegels. Dit belemmert het zicht voor de bestuurder aanzienlijk. De combinatie van vuile ruiten en spiegels met mist of duisternis is helemaal gevaarlijk. Neem daarom altijd even de moeite om het ergste vuil van de ruiten en spiegels te verwijderen. Maak dan ook meteen een rondje langs de verlichting. Een natte spons in een plastic zak is daarbij een eenvoudig hulpmiddel. Menig ongeval kan op deze simpele wijze worden voorkomen.

Gehinderd door lading

De bestuurder mag bij het besturen van het voertuig niet door passagiers (bijvoorbeeld kinderen die meerijden), lading of op andere wijze worden gehinderd. Denk daarbij maar eens aan besmeurde- en/of beslagen ramen of een frees/spitmachine vol aarde.

Voertuigen moeten zodanig zijn beladen dat de bestuurder voldoende uitzicht naar voren en opzij heeft en met de voorgeschreven spiegels voldoende uitzicht heeft op het naast en achter hem gelegen weggedeelte.

Modder op de weg

Tijdens werkzaamheden waarbij door landbouwvoertuigen gebruik wordt gemaakt van de openbare weg kunnen verkeersonveilige situaties ontstaan. Vooral tijdens de oogstperiode, als het weer verslechtert, levert dat een bekend probleem op: modder op de weg! De plotseling spiegelgladde wegen veroorzaken jaarlijks verkeersongevallen, waarvan sommige met ernstige afloop.
Met name in het voor- en najaar kan het gebeuren dat er modder op de weg ligt. Door deze modder kunnen slippartijen ontstaan. Het is dus van groot belang dat de modder zoveel en zo snel mogelijk van de weg wordt verwijderd.

Waarschuwen weggebruikers

Omdat het vaak niet te voorkomen is dat de weg bevuild raakt tijdens oogstactiviteiten is het belangrijk de overige weggebruikers te laten weten dat er sprake is van slipgevaar. Dit kan gebeuren met de bekende borden ‘slipgevaar’ met daarbij de tekst ‘modder’. Reflecterende borden verdienen de voorkeur
Het is belangrijk dat waarschuwingsborden worden geplaatst en dat ze, als ze niet meer van toepassing zijn, worden weggehaald omdat anders het effect verloren gaat.

Schoonmaken van de weg

Hierbij kan niet altijd worden volstaan met het schoonschuiven van de weg, soms moet de weg schoongespoten worden.
Vermijdt onnodig risico tijdens het schoonmaken en draag altijd een reflecterend veiligheidsvest.

Aansprakelijkheid bij veroorzaken slipgevaar

Het is niet alleen een kwestie van verantwoordelijkheid richting de overige weggebruikers, het is ook een wettelijke verplichting om de weg schoon te houden. In de wet staat dat het een ieder die aan het verkeer deelneemt verboden is zich zodanig te gedragen dat een aan zijn schuld te wijten verkeersongeval plaatsvindt. Dit betekent dat iemand die de weg bevuilt verplicht is ervoor te zorgen dat de weg direct na de vervuilende activiteit wordt schoongemaakt.
Gebeurt dit niet dan kan de vervuiler aansprakelijk worden gesteld voor eventuele gevolgen.

Als er waarschuwingsborden worden geplaatst langs de weg kunnen overige weggebruikers rekening houden met mogelijk slipgevaar. Dit betekent niet dat de vervuiler ontheven is van zijn verantwoordelijkheid voor een schone en veilig berijdbare weg.

Hoe denkt de rechter erover?

Eind 2001 werd door het Openbaar Ministerie in een strafproces twee agrariërs 'dood door schuld' ten laste gelegd. Zo zwaar zag het OM de rol van de landbouwers in een ongeval waarbij een automobilist om het leven kwam na van de weg te zijn geraakt door modder. Door diverse juridische aspecten heeft de rechter hen hiervan vrijgesproken.
Veiligheid en de verantwoordelijkheid daarvoor spelen echter een steeds belangrijker rol. Of de rechter de volgende keer weer tot vrijspraak komt, is nog maar de vraag. Ook is de uitkomst van een strafproces niet altijd bepalend voor de plicht tot schadevergoeding. Reiniging van de weg en het plaatsen van borden is letterlijk en figuurlijk van levensbelang. Los van dit alles heeft de kwalificatie 'dood door schuld' een enorme impact gehad op de agrariërs

Inrichtingseisen

Welke (landbouw)voertuigen/werktuigen onderscheiden we

In het Voertuigreglement worden alle voertuigen nauwkeurig gedefinieerd, zodat precies is aangegeven aan welke eisen een bepaald voertuig moet voldoen.
We beperken ons hier tot de belangrijkste landbouwvoertuigen en -werktuigen.

Landbouwtrekker

Een landbouwtrekker is een motorrijtuig met twee of meer assen, voornamelijk bestemd voor tractiedoeleinden en in het bijzonder ontworpen voor het trekken, duwen, dragen, in beweging brengen of aandrijven van werktuigen, machines of aanhangwagens, die zijn bestemd voor gebruik in de landbouw.

Motorrijtuig met beperkte snelheid

Onder een motorrijtuig met beperkte snelheid wordt een motorrijtuig verstaan met een door de constructie bepaalde maximum snelheid van niet meer dan 25 km per uur, niet zijnde een landbouwtrekker of een bromfiets, niet ingericht voor het vervoer van personen, en ingericht voor het bij, op korte afstand van elkaar gelegen plaatsen, afleveren of

Combines, maishakselaars, bietenrooiers, mestinjecteurs en heftrucks zijn voorbeelden van motorrijtuigen met beperkte snelheid en rijdende werktuigen.

ophalen van goederen en:
1. ingericht voor het uitvoeren van werkzaamheden buiten de wegen;
2. ingericht voor het uitvoeren van werkzaamheden aan wegen of aan werken op, in, langs en boven wegen.

Rijdend werktuig

Bedrijfsauto of motorrijtuig met beperkte snelheid, ingericht voor het uitvoeren van in hoofdzaak andere werkzaamheden dan het vervoer van goederen of personen.

Aanhangwagen achter landbouwtrekkers en motorrijtuigen met beperkte snelheid

Volgens het voertuigreglement wordt onder een aanhangwagen het volgende verstaan: een voertuig dat is bestemd om aan een motorrijtuig te worden gekoppeld, met inbegrip van een oplegger. Als aanhangwagen wordt voorts opgemerkt een dolly met een oplegger.
Naast de bekende aanhangwagens wordt hiermee onder andere een balenpers, sproeikar en aardappelrooier bedoeld.

Aanhangwagens mogen:
a. niet langer zijn dan 12,00 m;
b. niet breder zijn dan 2,60 m, met uitzondering van aanhangwagens ten behoeve van de landbouw, welke niet breder mogen zijn dan 3,00 m;
c. niet hoger zijn dan 4,00 m.

Oplegger

Aanhangwagen die is bestemd om aan een motorrijtuig te worden gekoppeld op zodanige wijze, dat een deel ervan op het motorrijtuig rust en dat een aanzienlijk deel van de massa van de oplegger en van zijn lading door het motorrijtuig wordt gedragen.

Voor meer info omtrent definities zie: www.3vo.nl/landbouwverkeer

Ontheffingen landbouwmotorvoertuigen

Wanneer moet een ontheffing worden aangevraagd?

Voor landbouwtrekkers en motorvoertuigen met beperkte snelheid, eventueel met lading, en de daardoor voortbewogen aanhangwagens eventueel met lading welke breder dan 3.00m, hoger dan 4.00m en langer dan 12.00m zijn dient ontheffing te worden aangevraagd bij de betreffende instanties (de wegbeheerder). De maximale breedte waarvoor ontheffing kan worden verleend is bepaald op 3.50m. Voor bredere voertuigen wordt in beginsel alleen incidentele ontheffing verstrekt voor een vaste route, voor een bepaalde datum en met een begeleidingsvoorschrift (particulier).

Waar moet ontheffing worden aangevraagd?

Als gevolg van het feit dat er diverse wegbeheerders zijn, is er helaas niet één instantie waarbij ontheffingen kunnen worden aangevraagd; we hebben namelijk te maken met provinciale, waterschaps-, gemeente- en rijkswegen. Daarnaast verschilt ook het ontheffingenbeleid per provincie, zodat het niet mogelijk is om alle instanties in deze brochure te noemen.

Voor de provinciale wegen, waterschapswegen en wegen buiten de bebouwde kom is vaak één aanvraag bij de provincie voldoende om centrale ontheffing te krijgen. Voor de gemeentewegen binnen de bebouwde kom ligt dat meestal niet zo eenvoudig. Er zijn namelijk gemeenten die het afgeven van ontheffingen hebben uitbesteed aan de afdeling Toelating Exceptioneel Transport van het RDW, telefoon 079-3458134, maar er zijn ook gemeenten die de ontheffing zelf afgeven.
Voor de rijkswegen moet eveneens ontheffing worden aangevraagd bij de afdeling TET van het RDW; de kosten voor een driejarige ontheffing bedragen momenteel € 40,-.

De geldigheidsduur van de ontheffing is maximaal 3 jaar en geldt voor het aangevraagde voertuig en de daardoor voortbewogen aanhangwagen eventueel met lading. Voordat deze termijn is verstreken ontvangt de ontheffinghouder een formulier van bovenstaand bureau waarop hij opgave kan doen van mutaties, zo dit niet reeds tussentijds is gedaan, i.v.m. vervanging of uitbreiding van het voertuigbestand.

Ontheffingenbeleid in de toekomst

Het is al sinds jaar en dag de wens van het bedrijfsleven om te komen tot één centrale aanvraag en afgifte van ontheffingen. Op het moment dat deze brochure verschijnt (medio 2002) is men bij de afdeling TET van het RDW en een aantal provincies aan het onderzoeken of het mogelijk is om voor alle wegen een centrale ontheffing te verlenen. Het is dus heel goed mogelijk dat de hierboven geschetste procedure in de loop der tijd achterhaald is. Informatie hierover kunt u bij de betreffende instanties verkrijgen.